

M**K****B****T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

*Minden kedves tagtársunknak
boldog és
eredményes
új esztendőt
kívánunk!*

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2002.**január–február**

RODA ISTVÁN

2001. október 18-án, életének 75. évében Rozsnyón elhunyt Roda István gyógyszerész, a szlovák barlangkutatás kiemelkedő alakja, Társulatunk tiszteletbeli tagja. Nevéhez fűződik a Gombaszögi-barlang felfedezése (1950), a szlovákiai barlangterápiai kutatások megindítása, hosszú évekig vezette a gombaszögi barlang mellett létesített kutatóállomást, jelentős eredményeket ért el a barlangklimatológiai, barlangterápiai és egyes képződmények keletkezésével kapcsolatos kutatások terén, e témákban számos publikációja jelent meg. Szoros szakmai és baráti kapcsolatok fűzték magyarországi barlangkutatókhoz.

2001. október 26-án kísérték utolsó útjára a rozsnyói temetőben, ahol sajnos – a gázsjelentés késői megérkezése miatt – a Társulat és hazai barátai nem képvisel tethették magukat. Emlékét megőrizzük.

Dr. JAKUCS LÁSZLÓ 1926—2001

Sokan, nagyon sokan gyűltünk itt ma össze. A közös, ami bennünket pályatársakat, tanítványokat, barátokat, családtagokat és ismerősöket idehozott, dr. Jakucs László professzor, a világhírű karszt- és barlangkutató, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat volt társelnöke és tiszteleti tagja, a Herman Ottó, Kadić Ottokár és Vass Imre emlékérem kitüntetettje, akitől Társulatunk valamennyi tagja nevében búcsúzunk. Csaknem hetvenhat év, a magyar férfiak átlagos életkorát kissé meghaladó idő, ennyi jutott Neki. Gyermekevek és ifjúság Sarkadon, majd Debrecenben. Egyetemi tanulmányok Budapesten és ezt követő pályakezdés a Magyar Állami Földtani Intézetben. Felnőtt kutatóvá válás, élményekben és sikerekben gazdag tíz esztendő Aggteleken, amelynek kiemelkedő állomása a Béke-barlang felfedezése 1952-ben. Érett férfikor, kiteljesedés és megállapodás Szegeden, majd a fokozatos visszavonulás szakasza ugyanott. Őt lakás és gyakorlatilag három munkahely – a Magyar Állami Földtani Intézet, az Aggteleki-barlang és a szegedi József Attila Tudományegyetem – ahol élt és dolgozott. Mi többnyire ezeken a helyeken találkozhattunk Vele és lehettünk rövidebb hosszabb ideig tanítványai és társai. Így ismerhettük meg nyílt, hártározott, de sugárzó egyéniségét és személyiségét. Őrizzük szeme villanását, keves mosolyát, jellegzetes gesztusait és mozdulatait. Kötelességtudat és felelősség, ezek vezérelték életében, aminek terheit különleges szokásai, kivételes látásmódja, szuggesztív stílusa és gyakran fanyar humora enyhítették. Sorolnám tovább, de Kosztolányi Dezső Halotti beszéde mindezt pontosabban és szebben mondja.

*Látjátok feleim, egyszerre meghalt
és itt hagyott minket magunkra.
Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló,
csak szív, a mi szívünkhöz közel álló.
De nincs már.*

*Okuljatok mindannyian e példán.
Ilyen az ember. Egyedüli példány.
Nem élt belőle több és most sem él*

s mint fán se nő egyforma-két levél,
 a nagy időn se lesz hozzá hasonló.
 Nézzétek e főt, ez összeomló,
 kedves szemet. Nézzétek, itt ez a kéz,
 mely a kimondhatatlan ködbe vész
 kövé meredve,
 mint egy ereklye
 a rá ékírással van karcolva ritka,
 egyetlen életének ősi titka.

Akárki is volt ő, de fény, de hő volt.
 Mindenki tudta és hirdette: ő volt.
 Ahogy szerette ezt vagy azt az ételt
 s szólt ajka, amelyet mostan lepecsételt
 a csönd s ahogy zengett fülünkbe hangja,
 mint vízbe süllyedt templomok harangja
 a mélyben lenn s ahogy azt mondta nemrég:
 „Édes fiacskám, egy kis sajtot ennék”,
 vagy bort ivott és boldogan meredt a
 kezében égő, olcsó cigaretta
 füstjére és futott, telefonált
 és szötte álmát, mint színes fonált:
 a homlokán feltündökölt a jegy,
 hogy milliók közt az egyetlenegy.

Keresheted őt, nem leled, hiába,
 se itt, se Fokföldön, se Ázsiába,
 a múltba sem és a gazdag jövőben
 akárki megszülethet már, csak ő nem.
 Többé soha
 nem gyúl ki halvány-furcsa mosolya.
 Szegény a forgandó, tündér szerencse,
 hogy e csodáit újólal megteremtse.

Édes barátaim, olyan ez épen,
 mint az az ember ottan a mesében.
 Az élet egyszer csak őrája gondolt,
 mi meg mesélni kezdtünk róla: „Hol volt...”,
 majd rázuhant a mázsás, szörnyű mennybolt
 s mi ezt meséljük róla sírva: „Nem volt...”

Úgy fekszik ő, ki küzdve tört a jobbra,
 mint önmagának dermedt-néma szobra.
 Nem kelti föl se könny, se szó, se vegyszer.
 Hol volt, hol nem volt a világon, egyszer.

Köszönjük Laci bácsi, hogy Veled lehettünk és nagyon fáj, hogy elmentél.
 Nyugodjál békében!

(Dr. Korpás László búcsúbeszéde, elhangzott Szegeden, 2001. december 14-én)

KITÜNTETÉS

A Magyar Természetbarát Szövetség 2001. szeptember 22-én, a Dobogókön megtartott természetjárók napján szövetségi kitüntetések kerültek átadásra. Ezek között – a túravezető-képzésben nyújtott munkáért adható – *Dr. Pápa Miklós Emlékéremmel* tüntették ki **Bajna Bálint** tagtársunkat. Kitüntetéséhez szívből gratulálunk és további eredményes munkát kívánunk.

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

Programok a Néprajzi Múzeumban (Budapest V. Kossuth tér 12.)

Január 18. péntek 15 óra

Dr. Balogh Ernő geológus, barlangkutató **Erdélyi tájakon** c. fényképkiállításának megnyitója (a kiállításon barlangi felvételek is szerepelnek). Megtekinthető 2002. március 3-ig.

Január 20. vasárnap 11 óra

Magyari Gábor: Balogh Ernő nyomdokain a Déli-Kárpátokban (diavetítéssel)

Február 3. vasárnap 11 óra

Vas Géza fotóművész (Kolozsvár): Balogh Ernő nyomában Kalotaszegen, a Mezőségeken, a Tordai-hasadékokban és a Gyalui-havasokban (diaporáma)

Február 17. vasárnap 11 óra

Viehmann Josef (Kolozsvár): Balogh Ernő nyomában Erdély barlangjaiban (diavetítéssel)

Március 3. vasárnap 11 óra

Győrffi Lajos (Nagybánya): Balogh Ernő nyomában a Máramarosi és Nagybányai hegységekben és a Radnai-havasokban (diavetítéssel).

A Világjáró Klub (II. Marczibányi tér 5/a) programjából

Január 4. 18 óra

Szabó Sándor: A bűvárkodás szépségei (élménybeszámoló videovetítéssel az Adriáról)

Január 11. 18 óra

Tarjányi István—Kollár Lajos: A II. Grönland-expedíció (film- és diavetítéssel)

Január 18. 18 óra

Dr. Vizúr János: Magyarország (az ország természeti szépségei diákon)

Január 25. 18 óra

Felső Barnabás: Gemenc (diavetítéssel)

Február 1. 18 óra

Gadányi—Kicsinyi—Folberth—Baross—Kopasz: Másfél millió lépés az Izlandi Felföldön (diavetítéssel).

A KARSZTVÍZKUTATÁS MAGYARORSZÁGON – A BÜKKI KARSZTVÍZKUTATÁS LEGÚJABB EREDMÉNYEI

konferencia, melyet a

**Bükk-térség Fenntartható Vízkészletgazdálkodásáért Közalapítvány,
a Miskolci Egyetem Környezetgazdálkodási Intézete,
a Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi szervezete**

szervez

a Felszín Alatti Vizekért Alapítvány,
valamint a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat
támogatásával

2002. január 24—26. között

(Miskolc, a Miskolci Egyetem A/1 épületének V. előadóterme – magassföldszint 3—4).

Program

2002. január 24. (csütörtök)

10⁰⁰ Megnyitó üdvözlések a rendezők részéről

Dr. Böhm József (Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, Környezetgazdálkodási Intézet)

Juga György (Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala)

Dr. Pados Imre (Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi Szervezete)

Dr. Liebe Pál (Felszín Alatti Vizek Alapítvány)

Dr. Lénárt László (Bükk-térség Fenntartható Vízkészletgazdálkodásáért Közalapítvány)

10³⁰ Szakelőadások (Levezető elnök: Dr. Szabó Imre)

Dr. Rádai Ödön–dr. Sárvány István: A karszt- és forráskutatás kezdetei, Kessler Hubert munkássága

Dr. Böcker Tivadar: A karsztvízkutatás 15 éve a VITUKI-ban (1966-1981)

Szilágyi Gábor: A bányászat karszthidrológiai tapasztalatai

Jocháné dr. E. Emőke–dr. Tóth György–Sásdi László: Karsztvízföldtani vizsgálatok a Magyar Állami Földtani Intézetben

Vita

12¹⁵ Kerbolt Tamás: Az Egyetemi kút kialakítása, működése (Helyszíni bemutatás)

Ebédszünet

14⁰⁰ Szakelőadások (Levezető elnök: Dr. Liebe Pál)

Dr. Liebe Pál: Karsztvízkészleteink, a fenntartható karsztvízgazdálkodás szempontjai az ezredfordulón

Dr. Lorberer Árpád: A Dunántúli középhegység karsztvízszint térképei

Csepregi András: A Dunántúli középhegység főkarsztvíztárolója vízforgalmának modellezése

Vita

Szünet

15³⁰ Szakelőadások (Levezető elnök: Felberman Tamás)

Dr. Lorberer Árpád: A Dél-baranyai karszterületek vízföldtana

Izápy Gábor–Maucha László: Karszthidrológiai vizsgálatok a jósvafői Karsztkutató Állomáson és környékén

Dr. Lénárt László: A bükki karsztkutatás történeti áttekintése

17³⁰ Szakmai bejárás

Vojtilla László: A miskolctapolcai vízbázis és a Barlangfürdő helyszíni bemutatása, (fürdési lehetőséggel)

Fogadás a Barlangfürdőben

2002. január 25. (péntek)

9⁰⁰ Szakelőadások (Dr. Juhász József)

Dr. Pados Imre: A Bükk karsztvízkészlet-gazdálkodása

Vojtilla László: A miskolci karsztvíztermelés és stratégiai céljai

Ritter György: Az ÉRV Rt karsztvíztermelése és stratégiai céljai

Vita

Szünet

10³⁰ Szakelőadások (Levezető elnök: Ritter György)

Malik István: A HMV Rt szerepe Eger és térsége karsztvíztermelésében, valamint az Rt stratégiai céljai

Gasztonyi Éva-Varga Ferenc: A Bükki Nemzeti Park Igazgatósága karsztvízzel kapcsolatos hosszútávú stratégiai céljai

Uray Zsolt: Az ökológiai vízigény meghatározásának problémái a 2000/60/EK irányelv tükrében

Dr. Lénárt László-Szabó Attila-Szacsurri Gábor: A bükki karsztvízszint-észlelő rendszer

Vita

Ebéd-szünet

13⁰⁰ Szakelőadások (Levezető elnök: Vojtilla László)

Sásdi László-dr. Less György-Pelikán Pál: A Bükk karsztvíztározó összeleteinek térbeli lehatárolása

Dr. Lénárt László-Takácsné Bolner Katalin: A Bükk barlangjainak a vízminőség veszélyeztetés szerinti csoportosítása

Gondárné Sőregi Katalin: Újabb vízföldtani kutatások a DNY-i Bükkben

Czesznak László: Karsztvízkutatás a DK-i Bükkben, a 22.1. sz. Kisgyőr távlati vízbázison végzett vízfeltárási kísérlet tanulságai. (Esettanulmány.)

Vita

Szünet

14³⁰ Szakelőadások (Levezető elnök: Dr. Lénárt László)

Sásdi László: A bükki víznyomjelzések és eredményeik

Hojdákne Kovács Eleonóra: A bükki karsztvízkészlet vízminőség-védelmi kérdései

Hernádi Béla: A Mónosbél környéki karsztforrások nitrát tartalmának emelkedése

Ferenczy Gergely: A bükki barlangvédelem eredményei

Vita

16³⁰ A konferencia előadásainak értékelése, az előadási rész bezárása

Kötetlen beszélgetés a Hidrogeológiai-Mérnökgeológiai Tanszéken

Vacsoraszünet

2002. január 26. (szombat)

8⁰⁰ Bükki tanulmányút (indulás Miskolci Egyetem, új főépület elől)

Hernádi Béla: Kács, Vízfő-forrásokcsoport, a víztermelésbe befogott források

Dr. Lénárt László: Kács, Vízfő-forrásokcsoport, a patak „meleg” ágának forrásai

Vermes Albán: Eger, Bitskey Aladár-uszoda bemutatása

Tőgyi Gábor: Az egerszalóki De-42 és De-42/a hévízkutakra alapozott gyógy-turizmus kialakításának jelenlegi állapota

Varga István: A mezőkövesdi Zsóry-fürdő bemutatása

Hazautazás

Részvételi díj: 10 000 Ft, amely tartalmazza a rendezvény kiadványát, az étkezések,

illetve a fogadás, valamint a 26-i tanulmányút költségét

Szállás: Miskolctapolcán panziókban fejenként kb. 2000—4500 Ft áron.

További felvilágosítás szakmai kérdésekben: dr. Lénárt László (46/565-111/1726, 20/986-3000; hgll@uni-miskolc.hu, szervezési ügyekben: Anger Anita 46/431-006, 20/450-3800.

NEMZETKÖZI BARLANGÁSZVERSENY ÚJ LUKÁCS KUPA

A Magyarországon hosszú éveken át megrendezett Lukács Kupát a szlovákiai "JANA MAJKU" barlangkutató csoport, túratársunk Stibrányi Gusztáv és magyarországi segítő társai újra felelevenítik, a korábitól eltérően azonban **nemzetközi részvétellel**.

Reményeink szerint hosszú éveken át meghatározó cél lesz a sportbarlangászok számára. A Kupát véglegesen nem lehet elnyerni.

A verseny célja: a sportbarlangászok két évenkénti találkozója és komoly megmérettetése színvonalas küzdelem keretében.

Helyszín: Szlovákia, Felső-hegy, Ördöglyuk barlang (-186m).

Időpont: 2002. 08. 23—24-től, 3 nap, egyeztetés alatt.

A verseny hivatalos nyelve: angol.

Országonként két fiú (vagy vegyes) csapat indulhat, csapatonként két fővel. A szervező országból csak akkor indulhat csapat, ha még nincs összesen 20 csapat regisztrálva! Leány csapat országonként egy indulhat (max. 5 csapat). Összesen tehát 20 (fiú) + 5 (leány) csapat indulhat.

Minden nevezett csapatnak *nyilatkozatot kell adnia, hogy győzelem esetén vállalja a két év múlva következő verseny megfelelő színvonalú megrendezését*. A nyilatkozatot az országában elismert szervezettel vagy csoporttal kell aláíratni, mely szervezet garanciát vállal a lebonyolításért.

Regisztrációs díj: csapatonként 40 EUR (bankcsekk a nyilatkozattal vagy készpénz a megjelenéskor). Bankszám-

A fiatalabb barlangászoknak egy rövid összefoglaló Lukács László életéről.

LUKÁCS LÁSZLÓ (Drúz) (1955—1982)

Diplomáját a kazincbarcikai vegyipari főiskolán szerezte meg. Barlangász tevékenységét 1973-ban 10 napos föld alatti táborral kezdte a Szemlő-hegyi-barlangban. Az ezt követő években hazánkban az alábbi barlangokban végzett eredményes feltáró tevékenységet: a Diabáz-, Nászút-, István-lápai-, 404-es-, Vízbe-verem-, Meggyes-, Borókás-, Hármaskúti-, 38-as-, Rozmár-, Vadászlesi-, Lujza-, Húsvét-, Patkós-, Búdösluk-, Darazsas-, Borz-karszt-, Szabadság-, Danca-barlangban és külföldön.

Ausztria területén a Jubileumschacht-ot (-1173 m) feltárta és térképezte 475 m mélységig egy lengyel expedíció keretében 1980-ban. Egyetlen -1000 m-nél mélyebb barlang a Göll-hegységben! Svájc területén a Hölloch új járatainak feltárásán és térképezésén dolgozott egy egyhetes föld alatti tábor alkalmával. Nagy kedvvel túrázott, hazánk szinte minden barlangját bejárta. Csehszlovákia, Bulgária és Románia jelentősebb barlangjaiban járt, Lengyelországban elérték a Snezna-barlang végpontját magyar csapattal. Ha barlangász versenyen elindult, általában győzött, az első Kinizsi Kupát édesanyja (Eri mami) társaságában nyerte, és feleségével is diadalmaskodott a fiúk között (1980). Akkoriban a Kinizsi Kupát a győztes csapat rendezte újra, mint most a legszínvonalasabb versenyünket, a Hágó Kupát.

Hegymászóként eljutott a Szovjetunió és

lanyítás folyamatban.

Feladatok:

1. Sziklafalon kb. 10 perces kötélpálya leküzdése, ezt az időt kétszeresen megszorozzuk.
2. A kötélpálya eredményei a meghatározók a barlangi futás sorrendjében. Barlangba indítás 20 percenként! Ha egy csapat beér egy másik csapatot, akkor a lassúbb csapatnak kötelező a gyorsabb csapatot elengedni.
A barlangi futás előtt végigmegy a társaság a verseny útvonalán!
3. Csomózás, időre.
4. Felszínen húzórendszer készítése, társmentés, szintidőre.
5. Feszés kötélén probléma megoldás.
6. Egy technikai feladat sok humorral.

Díjazás: Az első három (fiú)csapat értékes barlangász nyereményeket kap (kb. 150, 100, 50 EUR). A győztes leány csapat kb. 100 EUR értékű díjat kap.

Az első helyezett **különdíja:** 1000 EUR.

A díjazást a Lukács Kupa Bizottság oldja meg, hosszútávon.

Magyarországon selejtező keretében dől el, hogy kik lesznek a versenyzők.

Rendezőség

♦♦♦

A Lukács Kupa magyarországi selejtezője

Helyszín: Mátyás-hegyi-barlang. Időpont: 2002. március 2. szombat 10 óra.

A feladat kb. 1 óra barlangi futás kötéltechnikával fűszerezve. (Mindenki egyénileg fut, ez nem csapatverseny!)

Az első négy helyezett vehet részt a nemzetközi versenyen, akik tetszőlegesen alkothatnak 2—2 fős csapatot. (Az ötödik befutó a tartalék ember.) A lányoknál ugyanez a helyzet két fővel.

Jó felkészülést mindenkinek, személyes jelentkezéseket 2002. 02. 15-ig várjuk. Tel: 06-309-748-575 Zsólyomi Zsolt (Frédi).

Segítőtársak jelentkezését is várjuk a verseny szervezéséhez és anyagi fedezetére.

Tavasza olvasható lesz a www.lukackupa.hu Információ: Stibrányi Gusztáv. email: meander@dodo.sk

Zsólyomi Zsolt Tel: 06-30-9748-575.

NEMZETKÖZI SZIMPÓZIUM
A VILÁG GIPSZKARSZTOS TERÜLETEI
 VÉDELMIK ÉS TURISZTIKAI FEJLESZTÉSÜK
 Bologna, 2003. augusztus 28—26.

Előzetes program

Aug. 26. Regisztráció

Megnyitás

Olaszország gipszkarsztos területei c. könyv bemutatása

Tudományos szekció: Olaszország gipszkarsztos területei és barlangjai
Este: dia- és filmvetítés

Aug. 27. Tud. Ülésszak: A világ gipszkarsztos területei és barlangjai
Kerekasztal: Gipszkarsztos természeti parkok fejlesztése
Este: party.

Aug. 28. Kirándulás a Bolognai gipszkarsztos természeti parkba.

Az első körlevél, valamint az előzetes jelentkezési lap a Titkárságon beszerezhető.
Beküldendő 2002. májusig.

BESZÁMOLÓK, JELENTÉSEK

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI TALÁLKOZÓJA

Az idei évben november 9—11. között rendeztük meg a barlangkutatók hagyományos szakmai találkozóját. A helyszín ezúttal Esztergom volt, a házigazda szerepét pedig a dorogi BEBTE vállalta magára. Az Esztergomi Szabadidőközpontban megrendezett fórum a létszám és az előadások színvonalát tekintve eredményesnek mondható. A kétnapos rendezvényre közel 200 fő volt kíváncsi, igaz többek csak egy-egy napra regisztráltatták magukat. Az elhangzott előadások többnyire a hazai tudományos és feltáró barlangkutatók 2001. évi eredményeit foglalták össze, de érdekes beszámolók hangoztak el külföldi (brazíliai, franciaországi, olaszországi stb.) kutatóutakról is.

Az előadókon kívül külön dicséret illeti a poszterkészítőket is, akik a korábbi éveket messze felülmúló kiállítást rögtönöztek. Ugyancsak említésre méltó, hogy nagyon színvonalas, jól szerkesztett videofilmek is bemutatásra kerülhettek.

A konferencia előadásairól emlékeztető kiadvány is készül, melyhez várjuk az anyagokat, előadónként max. 4 oldal szöveg (+ max. 2 oldal ábra) terjedelemben. Kérünk mindenkit, hogy anyagát mágneslemezen vagy e-mailen juttassa el az MKBT címére.

Beküldési határidő: január 15.

A Barlangkutatók Szakmai Találkozóját a Vértes Volán Rt. támogatja.

Lieber Tamás

AZ ANUBISZ BARLANGKUTATÓ CSOPORT HÍREI

Szakosztályunk az elmúlt évben jelentős feltérési eredményeket ért el az erdélyi Erdődámosi (Damis) települést körülölelő Királyerdő karsztobjektumait kutatva.

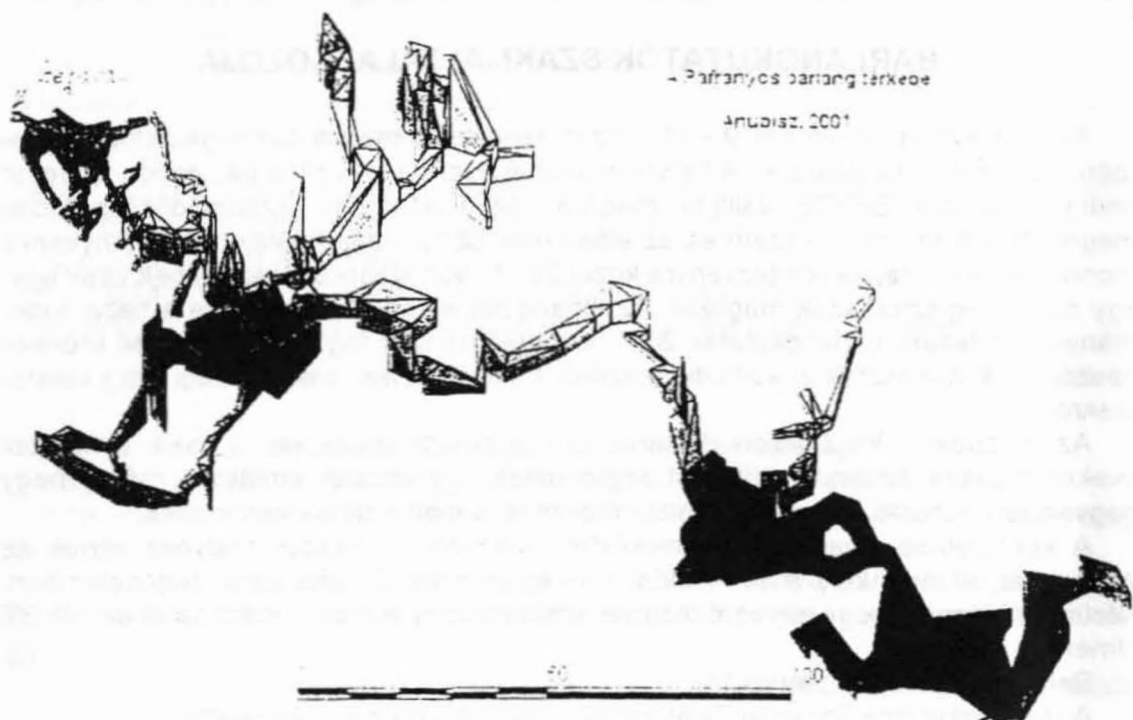
A dámosi turistaháztól (ez itt a reklám helye) 30—60 percnyi járásra két „méretes” barlang feltérása van folyamatban. Csoportunk érdeklődését még dámosi „letelepedésünk” elején felkeltete a falu határában húzódó 12 km² vízgyűjtőterületű Runcsvölgy bővizű patakja, amely a katlanszerűen záruló völgyvég sziklafalainak tövében nyíló számtalan kisebb-nagyobb nyelőszájon át zúdul lefelé az ismeretlen mélységekbe.

A katlan oldalfalát átvizsgálva jól huzatoló, de erősen feltöltődött egykori nyelőszáját találtunk.

A kitöltés eltávolítása, valamint némi szelvénytagítás után megnyílt az út az általunk **Páfrányos-barlangnak** elkeresztelt járatrendszerbe. A barlang feltárása a legszebb reményeinket is felülmúlta: több egymást követő aknán, 10—15 méter magas oldott falú hasadékokon, termeken keresztül vezetett az utunk, az oldaljáratokat egy idő után már nem is számoltuk.

90 méteres mélységben dübörgő vízesés tetejére értünk, a víz 15 métert zuhanva egy kb. 30—40 méter széles teremben folyik tovább, a terem túlsó végében egy 15 x 20 méteres tavat alkotva.

Említést érdemel, hogy erősen csapadékos időszakban a barlangban 5 nagyobb vízesés található, ezekből négyet négy különböző patak táplál. A Páfrányos-barlang felmért szakasza 1500 méter, bejárt szakasz kb. 3000 méter, 5—6 oldalág még teljesen feltáratlan.

A Király-barlang feltárása

Nyári táborunk alkalmával megkezdtük a kutatóháztól kb. 1 órányi járásra eső Lazuri-völgy barlangjainak bejárását.

A völgy legvadabb kanyon-jellegű szakaszán emelkedő oldalfal tövében meglepő intenzitású, jéghideg huzat tört elő egy beomlott barlangszájból.

A barlang bejáratát eltorlaszoló kötörmelék eltávolítása után a járat elég lehangoló módon meredeken felfelé indult, azt kezdtük gyanítani, hogy a huzat valószínűleg cirkulációs eredetű. Egy rizikós omladék-átmászással azonban 4—5 méteres kis terembe értünk.

A terem oldalából 10 méter mély, szűk, függőleges akna indult lefelé, amiből szinte süvített elő a huzat. Az aknán leereszkedve kb. 250 méter vízszintes járatot találtunk, a járat jellegét tekintve kicsiben az István-lápai-barlang patakos ágára hasonlít, viszont több gyönyörű hidegvizes oldásformával a falakon. A több irányban húzódó

járatrendszer egyik végponti szifonjának a kerülőjáratából megdöbbenő erejű, dübörgő +6,5 °C-os orkán süvített kifelé. A dolog szépséghibája csak az volt, hogy a kuszodányi járatot „padlótól plafonig” függőlegesen egy kb. 30 cm átmérőjű cseppkő zárta el. Fájó szívvel ugyan, de a szent cél érdekében eme „kapuört” eltávolítottuk. Innentől a dolgok már könnyedén haladtak, a kuszoda utáni második terem oldalfalát kimászva egy galériára értünk, ahonnan elképesztő méretű, kb. 25 méter mély, 40 x 50 méter széles terembe bámultunk lefelé.

A terem agyagos–homokos oldalában lemászva egy 4–5 méter széles, 30 cm vízmélységű patak partjára értünk. A víz folyásirányával szemben haladva, a teremből kiérve baradlai méretű főágba értünk. A főágban kb. 250 métert haladva a járat csarnokká szélesedik, a csarnok első száz méterét egy törmelékhegy oldalában felfelé mászva tettük meg.

Az omladék tetején mesebeli látvány tárult elénk, 20 x 20 méteres kis fensíkon állunk, egy cseppkőerdő szélén, a legnagyobb oszlop átmérője 4 méter, magassága kb. 17–20 méter volt. Erről a magaslati pontról megfelelő megvilágítás esetén további 200 méter távolságra lát el a szemlélődő, ezáltal a csarnok teljes hossza eléri a 300 métert, szélessége 30–50 méter, magassága 20–40 méter. A csarnokból jelentős továbbjutást értünk el egy patakos oldalágrendszer megtalálásával.

A barlangok fotódokumentációjának anyaga megtekinthető csoportunk honlapján kb. február elejétől. A barlangok további kutatását a nagyváradi „Z” barlangkutató csoporttal közösen folytatjuk.

A barlang feltárásában az Anubisz Barlangkutató Csoporttal együttműködő csoportok: Adrenalin Barlangkutató Csoport, Bakonyi Barlangkutató Szövetség, Myotis Barlangkutató Csoport, Nyíregyházi Denevér Barlangkutató Csoport

*Kocsis András
csoportvezető*

CERJANSKA-JAMA

(Útvonal: Röske–Belgrád–Nis–Cerje. A barlang a faluhoz közel, 3–4 m magas bejárattal nyílik egy sziklakibúvásban. Lezárt, túrázáshoz a belgrádi barlangászokkal kell egyeztetni.)

Mottó: *"Minden ruhadarabunkról csöpögött a víz;
a hátizsákunkban sem akadt már száraz holmi;
kanállal ettük a kenyeret..."*

Mint mindig, most is az utolsó pillanatban gyűlt össze a csapat (Tarnai T., Szamkó Sz., Szira F. és jómagam). Aztán az utolsó utáni pillanatban Fru telefonált:

- Ági! Nincs meg az útlevelem!
- Ne izgulj, biztos meg lesz valahol. Keresd!
- De már mindenhol megnéztem...

Kb. háromszor zajlott le ez a beszélgetés, míg Esztergomból Szegedre értem. De az útlevél nem lett meg, így F. sajna itthon maradt. Ez a túra nem hozott sok izgalmat, sőt minden úgy történt, ahogy elterveztük: az idő ragyogó, a határon gyorsan átértünk, a barlang csodaszép, a barátok megint hihetetlenül segítőkészek voltak és a kocsis is haladt 100–120-szal.

Először volt egy kis izgalom, mert nem tudtuk pontosan, hogy hol találkozunk ismerőseinkkel, de az autópálya végén egy szakállas fickó ugrott a kocsink elé mo-

solyogva.

– Hello! I'm Petz. Egy kis gond van a kocsinkkal. – És egy öreg Yugora mutatott. Megdöbbenésünkre a kipufogója a tetőre volt felkötözve a bagek mellé. De gurult, és ez volt a lényeg. Kb. 1 órás keresés után megtaláltuk a Nišből Cerjébe menő utat. Végül éjféle 1 körül megérkeztünk a helyi iskolába és elaludhattunk. Másnap nehezen szedelődzködtünk össze. Összesen 12-en indultunk le a barlangba. Dél lett, mire elértük a bejáratot. Barátaink azt mondták, hogy ne öltözzünk fel túlságosan, mivel vizesek leszünk az elején, inkább vigyünk váltásruhát és húzzunk térdvédőt. Végre megláttuk a kaput. Eltérően a legtöbb szerb barlangtól, itt rács volt a hatalmas üreg előtt. Mint megtudtuk, később e ritka-szép természeti tüneményt turisták számára is meg akarják nyitni.

A rohanó patak mellett öltözködtünk, beizzítottuk a karbidot. Mi maradtunk a rövidnadrág-póló és kobak verziónál, gondolván, nem lesz ez olyan hosszú, és mi különben is bírjuk. A bagbe dupla nylonzsák és a váltás: overall, törülköző, kaja (24 órára), gázfőző, stb.

A bejáratban még a patak egész szelíd volt, később 3, kb. 2–3 m-es vízesésen másztunk le, míg végül a boltozat egyre keskenyebb lett, és végül egészen bele kellett feküdni a vízbe. „Csak a bag száját tudjam a víz felett tartani!” 200 m-en keresztül guggoltunk, hasaltunk, térdeltünk a vízben, míg egy nagy terembe nem értünk. (Már úgy éreztem, hogy eddig is elfáradtam, mi lesz a következő 5800 m-en?) A teremben törülközés és teljes ruhacsere, és már készen is voltunk. A barlang hatalmas keresztmetszettel folytatódott tovább. Egy-két kanyar után a teteje kiszélesedett, míg az aljába (kb. 2–3 m magasságig) egész keskeny meandereket vájt a víz. Üstöket, zúgókat, vízeséseket kerülgetve folytattuk utunkat a szürke falak közt. Sokat traviztunk, nehogy vizesek legyünk, mivel még kb. 22 órát töltünk a felszín alatt. Ahogy haladtunk tovább, egyöntetű széles folyosóvá alakult a barlangjárát. A szürke falakat néhol óriási cseppkövek borították, akár a csipkefüggönyök, máshol mintha hatalmas medúzák úsznának a léghen. A talaj is csupasz szikla, csak helyenként volt öklömnyi, fejnyi méretű kövekkel fedve. Térdünket, bokánkat nyaldosta a víz.

Miközben gyalogoltunk, Ann mesél a barlangról. Második barlangja volt a Cerjanska-jama, úgy, mint most néhány ittlévő szerb társunknak, és a legkedvesebbek egyike; azóta már 6-szor járt ott. Az ő klubjuk kutatja és tárja fel az immár 6 km hosszú és kb. 200 m mély barlangot. Senki sem tudja, hogy milyen magas az a folyosó, amin épp sétálunk, még nem mászták ki, nincs rá idejük... – Majd lejjebb mutatok pár oldalágot, úgy tudom, hogy ott sem volt még senki.

A csapat szétszakadozott, míg egy agyagos törmeléklejtőnél a vezetőink megálltak. Felkapaszkodunk egy oldaljárátba, mely egy kis kerülővel visszavitt minket a főjárátba. Ott fenn, a lábunk alatt ropogtak a kalcitlemezek, a talaj, a tavak teljesen be voltak fedve velük. Cseppkőoszlopok nyújtózkodtak, egy barnás falon arasznyinál is hosszabb, girbe-gurba helikiték fehérlettek. E fosszilis járatból visszatérve a főágba, folytattuk utunkat a vad folyosókon. 3 km-t tettünk meg így, mígnem letértünk a főágból. A főág folyója kb. 100 m után egy szifonba torkollik. Mi a Hold-ágban mentünk tovább. A falak feketék voltak a mangántól, a Mészégető-barlang formáihoz hasonló sziklaképződményeken másztunk. Alattunk pár méterrel kisebb-nagyobb tavak csillogtak a lámpafényben. Nem esne jól, ha most megcsúsznánk... Elértünk egy tó partjára, a tó körül kötél volt kifeszítve. Megmutathattuk tudásunkat: ki beülöbe, ki anélkül kelt át. Egy kis pihenő után már csak heten folytattuk utunkat – a többiek feladták. Szása közben szíverősítővel kínálta, hogy az melegít:

- Nem, köszi, mi majd levest eszünk.
- Nekünk ez a leves!

A Hold-ág egy kötőrmelékben végződött, a kövek közt bujkálva jutottunk ki egy nagy terembe, ahonnan egy fosszilis járat indult sok aprócska tóval. Elértünk végre az első köteles részhez: 8 m-es ereszkedés után lábunk homokos talajt ér. Innen indult az a két fosszilis járat, amelyben – Ann szerint – még nem járt senki. Ettől fellelkesülve, Tamással berohantunk az egyikbe, de sajna, már nyomokat találtunk. Így volt ez a másikonál is. A leereszkedés után kb. 20 m-rel, egy ugyanakkora felmászás után, a szokásos fosszilis járat folytatódott, mígnem egy hatalmas terembe jutottunk. A teremből egy kisebb járat vezetett a barlang legmélyebb pontjához. Kb. 30 m mély, 45 °C-os szögben dőlő cseppkőfolyás alján egy tó sötétlett. Az éhség és a fáradtság keveréke tört rám. A száraz zsemlét és a kicsi levest alig tudtam legyömöszölni a torkomon.

A Hold-ágig még ügyeltünk, hogy ne legyünk vizesek, de a főágban már a vadmalac technikát követtük. Rohamosan fogyott a táv, míg végre megláthattuk a napfényt. Az utolsó 200 m-en már nagyon szenvedtünk: a bageket már csak húztuk, nem baj, ha tele is ment vízzel! A lábaink már ólomsúlyúak voltak, és felváltva kellett egymást kihúzni a holtpontról. Újra átéltem az egymásrautaltság és a segítőkészség édes ízét. Igazi barátokká váltunk újra, amit a hétköznapi monotonsága közepette néha elfelejték. Így utólag sokszor visszaidézem azokat az órákat, és újra feltöltődöm: megbocsátóbb és elnézőbb vagyok. Örülök, hogy ilyen barátaim vannak!

Áldott napfény! Sosem szünök meg csodálni. Kiérve az egész külvilág, a fák, a fű, a víz sokkal inkább élőnek tűnt. Dél volt, mindenhol a napfény csillogott: a leveleken, a víz hullámain, a nedves sziklán. Mintha a mozdulatlanság és elindulás közti pillanatban lenne a táj. Csak álltam és csodáltam e tüneményt. 23 óra telt el, mire újra láthattam a felszínt, a Napot, de semmiért sem cseréltem volna el ezeket az órákat.

- Ez a TK jó lesz.
- Nem, Ági, ez nem az igazi.
- Ez halálbiztos, Tamás, ne problémázz!

De TT problémázott, hál' Istennek, és két ütéssel lecsapta a „halálbiztos” TK-t. Rengeteget aludtunk a kimerítő túra után. Másnap délután a Taxis-zsombolyt jártuk be. Valójában egy víznyelő, amelyben nagyobb ereszkedések vannak. Szerb barátaink felajánlották, hogy mi szerelhetjük be, mivel még senki sem járt benne. A fenti párbeszéd az első akna tetején zajlott. A hatalmas bejáratnak köszönhetően a napfény még bejutott ide. Végre egy deréknyi vastag TK-t találtunk, és most már biztonságosan elkezdhattunk beszerezni. Az elején kiderült: itt is jártak előttünk, végig volt nittelve a barlang. 3 szép akna után mocskos szifonnal zárul. Kicsit csalódottak voltunk, de Jero mintha a középső akna tetején látott volna egy oldaljáratot. Több sem kellett, már másztam is vissza egy kötéllel, hogy átingázzak. Fél órás küzdelem árán sikerült átjutnom. Egy 3 m magas és 1,5–2 m széles hasadékot találtunk, mely a végén 2 ágra szakadva törmelékben zárul. Egy felfelé menő járat volt. Itt tényleg nem járt senki, az új rész kb. 50 m hosszú volt. Már besötétedet, mire visszatértünk a szállásra.

Borozgatás közben a jövőt tárgyaltunk, mikor jövünk újra, mikor találkozunk ismét egy kaland kapcsán. Alig ért véget az egyik, de már a másik túsára kacsingatunk. Ahogy Karl Lukan is mondja: „A hegyek csavargóinak örökös vágakozása ez. Nemcsak csúcsról csúcsra visz, hanem az időn is át, egyik hét végéről a másikra, évek hosszú során át.”

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

TÁRSULAT VEZETŐ SZERVEINEK ÜLÉSEI

2002. január 14-én 16 órakor a Szemplő-hegyi-barlang vetítőtermében
választmányi ülést tartunk.

Napirend:

- 1) Beszámoló az előző ülés óta eltelt időszakról
- 2) Megemlékezés Jakucs Lászlóról (a megemlékezés keretében bemutatásra kerül a Zöld Paradicsom — Kuba 2001. című film).

Az ülésre valamennyi társulati tagunkat várjuk.

Dr. Korpás László
elnök

TISZTELT KUTATÓTÁRSAK, KEDVES BARÁTUNK, TÁMOGATÓNK!

A 2000. évi személyi jövedelemadó 1 %-ának Társulatunk részére történő irányításával – közismerten szerény anyagi körülmények között működő – egyesületünk 2001. évben **424 075 Ft** támogatáshoz jutott, melyet teljes egészében a tagság informálását szolgáló MKBT Tájékoztató megjelenítésére fordítottuk.

A Társulat vezetése ezúton köszöni meg mindenkinek önzetlen és a törvényi szabályozás folytán *anonym* támogatását.

Egyben kérjük, hogy lehetőségeitekhez mérten a 2001. évre vonatkozó adóbevallásban is az SZJA 1 %-ával a Társulatot támogassátok.

A rendelkező nyilatkozat kitöltéséhez itt adjuk meg a Társulat adószámát.

A kedvezményezett adószáma:

1	9	8	1	5	8	0	2	2	4	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(A nyilatkozattal kapcsolatos tennivalókat minden adózó az APEH által megküldött adócsomagban meg fogja találni.)

**VÁLASSZ MINKET ÉS GYŐZD MEG ERRŐL ISMERŐSEIDET,
CSALÁDTAGJAIT IS !**

Köszönettel a Társulat vezetése

FELHÍVÁS A 2002. ÉVI TAGDÍJAK BEFIZETÉSÉRE

A Közgyűlés határozata értelmében a 2002. évi tagdíjak:

- teljes jogú 2000 Ft,
 - kedvezményes (diák, nyugdíjas, sorkatona, gyes, gyed., munkanélküli) 1500 Ft,
- továbbá legalább 5000 Ft közhasznú hozzájárulás esetén lehetőség van az adományozó által megnevezett MKBT-tag (kedvezményezett) adott évre szóló tagsági díjnak megváltására.

Az egyéni és csoporttagok tagdíjbefizetését – hasonlóan az előző évekhez – ezúton is köszönjük!

Titkárság

**A Környezetvédelmi Minisztérium
a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulattal közösen
2002-ben is**

meghirdeti az immár hagyományos

CHOLNOKY JENŐ

KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI PÁLYÁZATOT

a Környezetvédelmi Alap célfeladat fejezeti kezelésű előirányzat terhére

A pályázat célja: a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat keretén belül működő barlangkutató csoportok, személyek által barlangokban végzett feltáró és tudományos munka dokumentálásának fellendítése, a dokumentáció színvonalának emelése, a KöM TvH Barlangtani Osztálya barlangnyilvántartási rendszerének fejlesztése, a KTM 13/98. évi rendeletében foglaltak teljesítése érdekében.

Pályázni két kategóriában lehet: egyéni és csoportos.

Egyéni kategóriában a Társulat egyénileg és csoportokban tevékenykedő tagjai egyaránt pályázhatnak a karszt- és barlangkutatással kapcsolatos:

- 2000–2001-ben megjelent magyar nyelvű publikációval,
- 2000–2001-ben elhangzott magyar nyelvű előadás teljes anyagával (az előadás helyének, időpontjának és a rendezvény programjának csatolásával),
- szakdolgozattal, TDK dolgozattal vagy középiskolai, szakmai tanulmányi versenyre készült dolgozattal,
- saját kutatási eredményeket összefoglaló, még nem publikált tanulmánnyal,
- egyéni bibliográfiai tevékenységgel (szakbibliográfia, időszaki bibliográfia feldolgozása),
- videofilmek készítésével.

Csoportos kategóriában a pályázaton kizárólag a Társulat keretében működő csoportok, ill. kutató kollektívák (nem megbízásos munkát végző ad hoc bizottságok, előzetes munkatervet benyújtó legalább három egyéni kutatóból álló kollektívák) vehetnek részt 2000–2001 évi jelentésükkel, ill. zárójelentésükkel.

A jelentések nem tartalmazhatják az előző években leadott részek ismétlését, zárult kutatási összefoglalás kivételével, akkor is csak röviden, nem szó szerint ismétlés-ként.

A Bíráló Bizottság *egyik kategóriában sem értékeli* azon pályázatokat, vagy pályázati részanyagokat, amelyek a KöM, illetve a nemzeti park igazgatóságok megbízásából készültek.

A pályázat felépítésének és értékelésének szempontjai:

- 1) Tárgyévi munkaterv
- 2) Összefoglalás (a jelentés egyes fejezeteinek tömör összegzése) 0–10 pont
- 3) Feltáró és barlangvédelmi tevékenység, ezek dokumentálása (szöve-

ges ismertetés, térkép és fotódokumentáció, műszaki leírás, stb.)	0–25 pont
4) Tudományos munkák (karszt- és barlangtani alapkutatás, vizsgálat, megfigyelés, mérés, kísérlet, kutatási módszer és eszközfejlesztés)	0–25 pont
5) Dokumentációs munkák (kataszterezés, nem új feltárásokra vonatkozó térkép- és fotódokumentáció, film, barlangi túrakalauz, útvonal ismertető, bibliográfia, stb.)	0–25 pont
6) Csoportélet (túrák, rendezvények, tanfolyam, publikációk, oktatás, képzés, stb.)	0–15 pont
Összesen:	100 pont

A pályázatok beadási határideje (postabélyegző kelte): 2002. március 3.

A Bíráló Bizottság a Pályázókat az elért eredményről, illetve az eredmények ünnepélyes kihirdetésének idejéről és helyéről 2002. május 1-ig értesíti.

Az egyéni és csoportos kategóriában egyaránt egy-egy *I., II. és III. díj*, valamint *különdíj(ak)* adandó(k). A Bíráló Bizottság a pályázatok értékelése után fenntartja a jogot a díjak megváltoztatására.

A Bíráló Bizottság ezen felül pénz- és tárgyjutalmakat, illetve ifjúsági díjat a középiskolai, illetve felsőfokú tanintézményben tanuló egyéni pályázók részére is kiadhat. Különdíjban részesül minden további olyan pályázat, amely a 3., 4., 5., 6. téma-részek közül legalább egyben legalább 60%-os teljesítményt (min. 15 pontot) ér el. A pénz összegéről és a tárgyjutalmakról a bizottság a pályázatok ismeretében dönt.

A pályázatokat **két példányban** a következő címre kell beküldeni:

Környezetvédelmi Minisztérium Természetvédelmi Hivatal

Jelige: „Cholnoky Karszt- és Barlangkutatási pályázat”

1121. Budapest, Költő u. 21.

A pályázatok egy példánya a TvH Barlangtani Osztályán, egy példánya pedig az MKBT adattárában kerül elhelyezésre.

Pályázattal kapcsolatban további információt ad:

KöM TvH Barlangtani Osztály

tel: 32-59-503, 32-59-504

MKBT

tel: 346-0494, 346-0495

A DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG KÖZLEMÉNYE

Január 23-án, szerdán 15—18 óra között, a Társulat tárgyalójában Juhász Márton barlangtani felügyelő és Kiss Attila barlangüzemvezető készséggel áll mindazok rendelkezésére, akik a nemzeti park igazgatóság működési területét illetően (Budapest, Pest megye, Komárom-Esztergom és Fejér-megye) a barlangok látogatásával, kutatásával, hasznosításával és egyéb vonatkozásban felmerülő kérdésekkel kapcsolatban keresnek választ.

OSZTRÁK BARLANGI BIZTOSÍTÁS

Társulatunk ez évben is központilag intézi az osztrák barlangi biztosítást (hosszabbítás ill. új belépés). Mivel azonban a 2002-re érvényes díjak (az EURO-ra való

áttérés miatt is) csak az osztrák egyesület január 13-án tartandó közgyűlésén kerülnek meghatározásra, kérjük, hogy az érintettek január 15-től érdeklődjenek a Társulat Titkárságán. Kérjük továbbá, hogy e telefont követően, de legkésőbb **január 21-ig** hozzák be a Társulat Titkárságára a telefonon megadott összeget (lehetőleg EURO-ban), mert az ügyintéző Menyhárt Krisztina (tel.: 06-26/380-882, 06-30/996-2247) azon a héten utazik ki a tagsági díjak rendezésére.

RÖVID HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

FELFEDEZTÉK A VILÁG LEGNAGYOBB GEODÁJÁT

Feltehetően a világ legnagyobb geodáját (kristályokat tartalmazó üreg) fedezte fel egy idős ezüstitányász Spanyolországban. Az üreg Almeida közelében található, leirói szerint akár 10 ember is elfér benne. A falakon található 50 cm-t is elérő víztiszta gipszkristályok keletkezése a geológusok szerint a messinai sókrízishez kapcsolódik, amikor 6 millió évvel ezelőtt a Földközi-tenger medencéje teljesen kiszáradt. Dr. Garcia-Guinea vezetésével tanulmányozni fogják a geodát, egyrészt, hogy adatokhoz jussanak a keletkezést illetően, továbbá, hogy megteremthessék azokat a feltételeket, melyek megakadályozzák a kristályok kiszáradását, újraoldódását, a kristálylapok kinetikai stabilitásának változását.

A Geoscientist most megjelent 2000. augusztusi számából Sásdi László

KÖNYVEK, KIADVÁNYOK

Korlátozott számban még kapható a Társulatban Balázs Géza—Lieber Tamás—Varga Ferenc: *Barlangi helynevek* című kiadványa. A Magyar Szemiotikai Társaság által kiadott könyv Jakucs László professzor 75. születésnapja alkalmából jelent meg, és az ő életútjához kapcsolódó barlangok (Sátorkő-pusztai-, Baradla-, Béke-, Pénz-pataki-bg.) helynévanyagának gyűjteménye.

A könyvvel a szerzők, a néhány hete bekövetkezett szomorú esemény ismeretében, a neves professzornak állítanak emléket.

Megjelent a Magyar Földrajzi Társaság tudományos ismeretterjesztő folyóiratának, a *Földgömbnek* a november—decemberi száma. Ebben részletes beszámoló olvasható a BEBTE olaszországi vulkántúráinak tapasztalatairól, "Nyughatatlan Etna" címmel. A folyóirat 550 Ft-os áron megvásárolható az újságárusoknál.

*Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület (BEBTE)
Lieber Tamás elnök*

40 ÉVES A MAGYAR BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT

A szervezet alapjait 1961-ben raktuk le, akkor ismerték el hivatalosan is a Magyar Barlangi Mentőszolgálat szervezetét, mely először a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat keretében szerveződött meg és évekig ott működött. Azután ismét évekig a Magyar Vöröskereszt keretei közt tevékenykedett, majd a Magyar Természetbarát Szövetség szakbizottsága volt, a rendszerváltás óta pedig önálló és ma már kiemelten közhasznú egyesület. De kapcsolatunk korábbi anyaegyesületeinkkel ma is töretlen.

E szavakkal kezdte dr. Dénes György ünnepi beszédét a 40 éves évforduló alkalmából rendezett ünnepségen. Tevékenységük lényegét az alábbiakban foglalta össze:

Működésünk 40 évét áttekintve mintegy 200 barlangi mentés során közel 300 életveszélybe került embert mentettek ki sikerrel mentőszolgálatosaink – nem egyszer saját életük kockáztatásával – a felszínre és adták ott át a sérülteket az Országos Mentőszolgálatnak, illetve a barlang szájához kihívott szakorvosainak. Sikertelen mentőakcióra nem volt példa történetünkben.

Az ünnepségen Budapest Főváros Polgári Védelme érdekében kifejtett kimagasló tevékenység elismeréséül a Barlangi Mentőszolgálat leghosszabb idő óta szolgálatot teljesítő alábbi tagjai (időrendben) részesültek kitüntetésben:

Dr. Dénes György, Taródi Péter, Adamkó Péter, Dr. Számadó István, Gyovai László, Németh Tamás, Horváth Richárd, Bognár Tibor, Simon Béla, Dr. Végh Zsolt, Hegedűs Gyula.

Az évfordulóhoz és a kitüntetésekhez a Társulat vezetése és tagsága nevében szívből gratulálunk.

HOZZÁSZÓLÁS

Szilvássy Gyula, a Vám- és Pénzügyőrség Barlangkutató Csoportjának – annak megszűnéséig – vezetője az alábbi levél közlését kérte a Tájékoztató Szerkesztőségétől:

Tisztelt Szerkesztőség!

A Tájékoztató 2001. VII—VIII. számának 12. oldalán a Ferenc-hegyi-barlang felfedezése ügyében Sásdi László írása jelent meg "mindenki okulására". Írásában a „Szilvássyék” is megemlítésre kerültek. Írásában több tévedés van, ezért szerettem volna, hogy egymás között cseréljük ki véleményünket, mivel részleteiben és terjedelmében a Tájékoztató útján nem lehetséges.

Sásdi Lászlót 2001. 09. 17-én munkahelyén telefonon felhívtam, és közöltem, hogy 83 éves vagyok, és csak járókerettel tudok a szobában járni, közforgalmú járműre nem tudok felszállni. Szeretnék pár problémát megbeszélni, amelyre terjedelménél fogva a telefon nem alkalmas. Ezért kértem, tiszteljen meg azzal, hogy eljön a lakásomra. Ő ezt készségesen megígérte, majd rákérdezett: a Ferenc-hegyi-barlangról van szó? Igen válaszoltam. Azóta nem keresett meg, nem telefonált. Ennyit az adott szó jelentőségéről és értékéről.

No, de kísérjük figyelemmel az előbbieken hivatkozott Tájékoztatóban megjelent írást, amelyet „okulás” céljából közreadott Sásdi L.:

„A DK-i I. főhasadékot *előbb és mások ismerhették*, mint Szilvássyék.” Azonban nem közli, hogy kik azok a „mások”, hol és mikor jelent meg a hasadék leírása, esetleg térképe, mert erről nincs tudomásom.

„A VII—X. főhasadékban a jól ismert kormos nagy A betűt” tényleg nem láthatták, mivel ezekben a főhasadékokban nem jártunk, így az térképünkön sem szerepel. Csupán a VI-os főhasadék egy része, amely az atlasz 12. oldalán a 6. sz. ábrán is látható. Bátyám, Szilvássy Andor – aki 1970. 05. 15-én meghalt – bizonyos szempontok szerint jelölte meg a barlang egyes részeit keresztneve első betűjével. Tehát a nagy „A” nem Antoséktól származik, mint ahogyan azt Sásdi L. feltételezte.

Ha kellő figyelemmel áttanulmányozta volna az atlasz 12. oldalán a „Felhasznált irodalom” címszó alatt feltüntetett „Murinai J.: A Ganz-Mávag SE. Szilvássy Andor barlangkutató csoport munkája az 1972. évben, Karszt- és Barlangkutató Tájékoztató 1973.” megfelelő oldalát, akkor megtudhatta volna, hogy a DK-i VI-os kutatása közben találták meg a VII—VIII. számú főhasadékot. Tehát a térképezők részéről a DK-i IX—X. főhasadék, valamint kisebb járatok képezik

ALTO BARLANGÁSZ OVERÁL és hozzá polár aláöltözet (műnyúl)

Megbízható, erős,
vízlepergető
anyagból

11 méretben!

Tépőzáras
ziptakaró

Tépőzáras külső
és belső zseb

A derekánál
belülről szűkíthető

Megerősítve a
kritikus helyeken,
térd, könyök és
fenékfolt

Nagyon tartós - az
extrém barlangi
munkákat is jól bírja

Kis helyet foglal

A Barlangi Mentőszolgálat is ezt választotta!

ALTO Alpin

2220 Vecsés, Pf. 50.

T/F: 29/356-944 T: 20/946-0981

www.naturen.hu/NetShop/alto

Kapható pl: Guru, Bp. VI. Zichy J. 44. 1/269-2235
Mountex - Ferenc krt. 2-4. 1/217-2426

az új felfedezés részét.

„Az Omladék-terem és a Törekvés útja új részeket már valaki ismerhette a MÁFI-sok előtt, ... a MÁFI-sok felfedezőként érezhették magukat.” Az említett rész nem szerepel a térképünkön, így azt nem mi fedeztük fel, mint ahogyan a DK-i főhasadék felső szintjét.

Ezen a helyen kívánok az atlaszban megjelent Sásdi L. szövegezésre reagálni, amelyet térképezésünkkel kapcsolatban tett. Az 1959 végén 1960 első felében a térképezéshez csak egy iránytűnk és egy négyméteres mérőszalagunk volt, míg az atlasz készítőinek a 14. oldal 2. pont 2. bekezdésében felsorolt speciális műszerek álltak rendelkezésükre. Ezért hibákat elkövethetünk.

A Hopoczky Lászlót ért bírálattal kapcsolatban – „rossz időzítésben tette meg bejelentését” – az a véleményem, mint a barlangot leghosszabb ideig kutatónak (több mint 10 év!), hogy kinyomtatás előtt, a szövegrész ismeretében lehetőségem lett volna egyes szövegrészek helyesbítésére, illetve kiegészítésére.

Függetlenül az elmondottaktól, bár a részletekre nem térhettem ki, az atlaszban foglaltak, a térképszelvények és áttekintő térkép elkészítése, az egyes helyeken feltüntetett keresztszelvények és a megfelelő térképjelek alkalmazása összetett, szép munka eredménye, amely nagy segítséget fog nyújtani a további kutatásokhoz.

Budapest, 2001. 11. 27.

EMLEKEZÉS PROF. DR JAKUCS LÁSZLÓRA

2001. 12. 03-án hétfőn kaptam a hírt, 2001. 12. 01-én szombaton, elhunyt Laci Bácsi, Isten nyugosztalja.

Különös ez a szombati nap, megtörtént, amitől általában mindenki fél, a halál; elhunyt a magyar barlangkutatás egyik kimagasló egyénisége. Ezen a napon furcsa érzeteket éreztem arra, hogy most

már le kell ülnöm, félretéve mindent, és megírni a Barlangkutató Himnuszunk „A csend világa,” Sebestyén István szerzeményének a hivatalossá tételéhez a mű kísérő szövegét. Verselemzés közben döbbsentem rá, hogy szerkezetileg is és tartalmilag is kívánkozik a szerzeményhez egy utolsó, 3. strófa. Vettem a bátorságot, és meg is írtam. Nem szántam a nagy nyilvánosság elé, a történetek után most mégis közreadom, így búcsúzva atyai jóbarátomtól, akinek a könyvei, írásai megszabták utamat, és aki a kezét pedig akkor nyújtotta felém, amikor barlangkutató pályafutásom alatt a legnagyobb szükségem volt rá. Köszönöm szépen Neki.

Kardos László

Barlangkutatók Himnusza

Barlangkutató kórusunkkal szeretnénk azt a nemes célt felvállalni és véghez vinni, hogy az eddig magunk között elfogadott, Sebestyén István által szerzett „A csend világa” című művet a barlangkutatók hivatalos Himnuszaként ismertessük el.

A csend világa

A barlangkutatók himnusza

C	Am	F		C
<i>Fönt már kigyúlt az éjszaka, messzi fények ragyognak szerteszét.</i>				
C	Am	F	G Am	
<i>de a patak nem hozza le nekünk a csillagok nesztét.</i>				
C	Am	F		C
<i>Ott fönnt barátok alszanak, s talán ránk gondolnak még –,</i>				
C	Am	F	G Am	
<i>itt a mélyben sötétek a falak, s csak a karbidlámpa ég.</i>				
G	C	F		C
<i>Refr.: Sej, haj, nem bánom én, ha síromon nem lesz kereszt:</i>				
Am		F	G	Am
<i>aki nem látta még a csend világát, úgy sem érti ezt.</i>				

Leírtuk a szerzemény keletkezési körülményét, elterjedését, a szerző végakarátát, elemeztük. Több szempont szerint kívánczolt hozzá még egy versszak, amelyet javaslatként megírtam.

Kérek minden barlangkutató barátunkat, aki csak tud valamit a szerzeményről, juttassa el nekem a véleményével együtt, köszönöm szépen.

Kardos László

C	Am	F	C
<i>Foltos ruhájú, víg legény, próbaútján nem kíséri gond:</i>			
C	Am	F	G Am
<i>Hegykirálynő csoda-birodalmát két kezével túrja a bolond.</i>			
C	Am	F	C
<i>Cseppkőpalástban élete, ő lesz majd e világrész ura,</i>			
C	Am	F	G Am
<i>ő, de addig sokezerszer gyúlik ki fönn a külszínen az éjszaka!</i>			

Refr.

C	Am	F	C
<i>És ha végleg leszállunk, a karsztvidék őrizze nyugalmunk.</i>			
C	Am	F G	Am
<i>A patak mossa le hamvaink, fent hagyva a csillagok nesztét.</i>			
C	Am	F	C
<i>Ott fenn barátok vallanak az elhunyt kutatótársakról:</i>			
C	Am	F	G Am
<i>Mélyben, sötétben testetek, de a lelketek a csillagok között ragyog.</i>			

Refr.

Dallam és szöveg: Sebestyén István (1969?)

Barlangkutatók kórusa

Az előző Tájékoztatóban a barlangkutató kórus alakítására közzétett felhívásra szép számmal jelentkeztek, név szerint: Énekes Feri, Fehér Kati, Gyarmati Gábor (Gyaresz), Hűvös András (Párduc), Kardos László (Mariska), Kardos Annamária, Kardos Boglárka, Kardos Virág, az Ibolya még vacillál, azaz a (Kis marisok), Lengyel János (Janó), Schäfer István, Szabó Dénes (Hömi), Szabó Attila (Bubba), Tisza Levente.

Akiket eddig sikerült becserkészni a közös éneklésre és előkészítésre: Gádoros Miklós és Maucha László.

Akik nem ússzák meg és be lesznek cserkészve, mert ragaszkodunk hozzájuk: a legelső szöveggyűjtemény megteremtői: Sohár István (Fegyenc), Balthazar Zsolt (Fejszeretes), Szabó Géza (Kis Vegyész).

A félnótás és más félnótás szöveggyűjtemény létrehozói, köztük Gönczöl Tímea. Végül, de nem utolsó sorban a Bátyót, azaz Fónyad Bélát és mindenkit, akit azon kapunk, hogy vagy nagyon jól, vagy nagyon hamisan énekel. Mindenkinek lesz feladat, vége a magányos meleg fürdőszobai vagy a hideg végponti kornyikálásnak, most eljött a mi időnk, nosza rajta.

A kórus nyitott, bárki bármikor csatlakozhat, mint látjátok, három generációs gerjedelemtől van itt szó, megpróbáljuk összefogni és közös hangnembe teregetni egymást és hangjainkat, hangszeres kíséret se kizárt.

A működés demokratikus, mindenki véleményére szükség van, hisz közös dolgot akarunk a jövőre hagyni.

Az előadandó művek letisztázása folyamatban van, amiket időrendi sorrendbe gyűjtünk és a kórus által kiválasztottakat szeretnénk elsőként elénekelni.

Hivatalos alakuló gyűlés 2002. január 16-án 18 órakor a Szemlő-hegyi-barlangban. Mindenkit szeretettel várunk, előzetes telefonos bejelentkezést kérek az alábbi telefonra, köszi.

Kardos László
06 70 220 55 27

ADRENALIN FOTÓPÁLYÁZAT

Az ADRENALIN csoport idén első alkalommal írja ki fotópályázatát, melyre az idén készült legjobb barlangász és/vagy hegymászó témájú fotókkal jelentkezhet.

A pályázaton (az ADRENALIN Szakosztály tagjain kívül) bárki részt vehet egyénileg, 2001-ben készült képeivel.

A pályázat célja: minél több olyan kép készüljön, amely a barlangász-hegymászó élményeket népszerűsíti, és hogy a legjobb képeket évente egyszer összegyűjtve egymásnak és a kívülállóknak kiállításon bemutathassuk.

Pályázni lehet legfeljebb 5 db fekete-fehér vagy színes papírképpel, vagy digitalizált képpel (jpg vagy bmp formátumban). Az 5 kép lehet sorozat, illetve különálló témájú fotó. A képeket a kiállítás után visszaküldjük.

A pályázatra érkező képekből februárban nyilvános kiállítást rendezünk a Szemlő-hegyi-barlangban, és az interneten, honlapunkon is látható lesz. (www.extra.hu/adrenalin10).

A nevezési díj: 200 Ft, melyből a pályázat minimális költségeit fedezzük (postaköltség, mail küldés, kiállítás-rendezés, stb. A kiállításra elhozhatod kinyomtatott digit képed, de akár mi is nyomtathatunk. A nevezési díj nem tartalmazza a színes nyomtatás árát.)

A képek beküldésének határideje: 2002. január 20.

Elbírálási szempontok:

A pályázatot kategóriájában az a kép vagy sorozat nyeri meg, amelyik a legjobban megfelel a pályázat céljainak.

Kategóriák:	1. hazai felszíni képek	3. külföldi felszíni képek
	2. hazai felszín alatti képek	4. külföldi felszín alatti képek.

Kategóriánként 3 helyezést díjazunk. Feltűnően különleges képekre külön díjat is létrehozunk. A sorozatokat együtt értékeljük, a többit egyesével. Számít a kép fotóminősége is. (különleges fotótechnika, stb.) Technikailag minden OK. (Gondolván a Cliffhangerre...).

A pályázat díjai: (Ennek a pályázatnak nem célja a túrázó fotóművészeket technikai eszközökkel felszerelni. Azzal inkább más pályázatok foglalkozzanak. A nevezési díj éppen csak a költségek fedezésére elég (reméljük). A mostani, első pályázat díjazására szponzorokat nem kértünk föl. Talán majd jövőre...)

1. díj: jó nagy ünneplés + emléklap
2. díj: nagy ünneplés + emléklap
3. díj: ünneplés + emléklap.

A fotóknak a februárban rendezendő kiállítás ad nyilvánosságot a Szemlő-hegyi-barlangban, melyet mindenki ingyenesen látogathat. A képek megjelennek az interneten, a hírek az MKBT Tájékoztatóban.

Hogy küldd el a képeket?

1. Először kérj nevezési lapot!

- Találkozunk bármelyik csütörtökön 19⁰⁰-kor a Pál-völgyi-barlang bejáratánál! Keresd az ADRENALIN-osokat. (Makó Lajos, Kocsis Gyuri, Túri Zoli (Vödör), Gáspár Verus, Váradi (Gézafia) Csaba, és még sokan mások...)

- Vagy küldj e.mail-t (luigi@aramszu.net) és visszaküldjük a jelentkezési lapot!

- Vagy írd címünkre: 1033 Bp. Búza u. 12., postázzuk jelentkezési lapodat.

2. Töltsd ki és küldd el a képeket a fenti határidőig személyesen, e.mail-ben, vagy postán. Nevezési díjat lehetőleg személyesen hozd el. A papírkép, ha a kiállításon meg akarod jelentetni, lehetőleg 13 x 18-as méretű legyen!

3. Várj februárig. Minden jelentkezőnek kiküldjük az eredményeket.

4. A többit már tudod...találkozunk a kiállításon.

Sok sikert kívánunk!

A kiírás változtatásának jogát fenntartjuk, esetleges elvesztésből adódó károkat a kis költségvetés miatt nem tudunk téríteni. A képeket kizárólag honlapunkon és a kiállításon jelentetjük meg. A nem 2001-ben készült kép beküldését minden képével kizárjuk a pályázattól. A kiállításon nem jelenik meg minden beküldött kép.

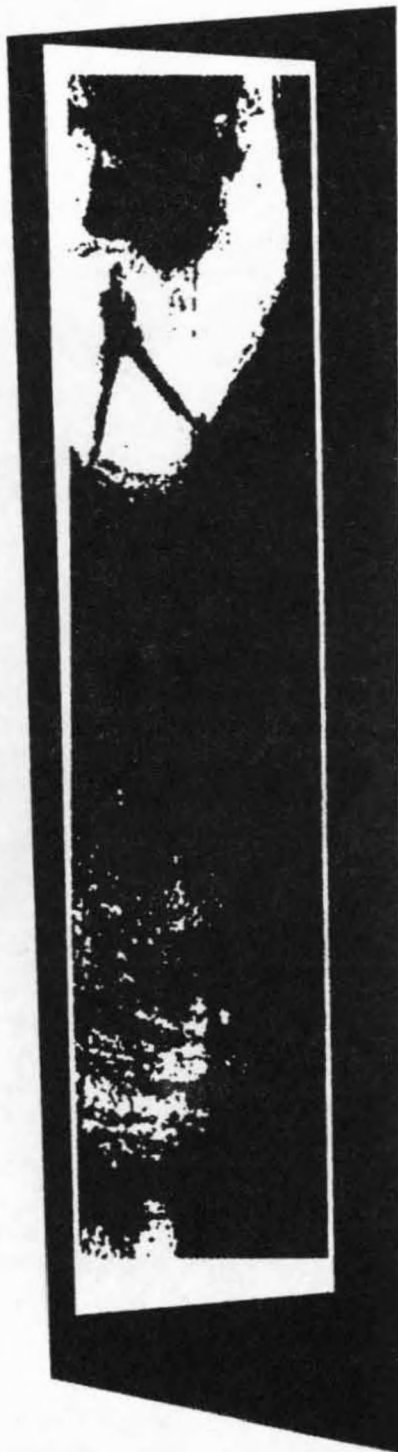
bakancs	☒	lámpa	☒
hátzacsák	☒	karbidtartály	☒
hálózsák	☒	karbid	☒
sátor	☒	sisak	☒
derékalkj	☒	overall	☒
főző	☒	aláöltözés	☒
edények	☒	beülő	☒
polár	☒	maillon	☒
Gore-Tex	☒	karabinerek	☒
tájéoló	☒	kantár	☒
GPS	☒	Stop-csiga	☒
könyv, térkép	☒	Croll	☒
bivakos bag	☒	Poignée	☒
köteles bag	☒	lépőszár	☒
nittes bag	☒	kötél	☒
kisbag	☒	kötélvédő	☒

TENGERSZEM-SPORT
a Gortani-expedíció hivatalos támogatója

Budapest, VII. ker.
Dohány u. 29., Rákóczi út 32.
tel.: 322-1606, fax: 342-9551

www.tengerszem.hu

**MKBT-TAGOKNAK
7% KEDVEZMÉNY**

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

NYOMTATVÁNY

NYOMTATVÁNY
A NYOMTATÁS ÉRTÉKE